

תל-אביב, 17.11.1987

Doc 296

שלום לך משה,

קראתי את הערתך לזכאי בענין "אלג'מעה אלאיסלאמיה". את הידיעה
אני "הכתרתי", ועלי ליתן את הדין. אבל בודאי מוכן אתה לשמוע גם אילו
מלים מצד הנדון.

ובכן:

א) מה היתה כוונת הכותרת "התירו לשונם קצת"? נדמה לי כי הכוונה
ברורה: סך מורא הטרור, והערבים מתירים לעצמם להגיד אשר עם לבם במקצת.
כלומר: גם קודם, כנראה, היו מתנגדים לרציחות, אלא סחרו לדבר זעתה וכו'.
יחד עם זאת לא חשבתי שאפשר להתעלם מהנימוקים של אלג'מעה ננד רציחות -
א) של מי שאינו עוסק בפוליטיקה, ב) מטום שזה מביא לחלוקה. כלומר: א) מי
שעוסק בפוליטיקה - דמיו מותרים, ב) אילמלא חשש של הפסד פוליטי - ניחא.
ב) נניח, שצדקת וצריך לקבל את הדברים כאילו הם כנים וכו'. מנין
לי שצריך כך? אין אני קורא בעצמי את העתון הערבי. אני - כדבריך - "אין
לפני אלא מה שהעינים רואות", ואיני חייב לדרוש במומלא. קטע זה קבלתי
לפרסום, בצורה שהוגש לפני, עם המרכאות ל"מורה" (הן באמת סיותרות),
ולא יכלתי לדעת, כי העתון פרסם את ההספד שלך ואת מאמרו של "דברי" על
הספון וכו' וכו'. לא כל שכן שלא ידעתי על "היגיעה" הרבה ואפילו
"הוצאה" וכו'. איך יכלתי לדרוש במופלא, ולהתחיל מתאום לנהוג בעתון זה
לפנים משורת הדין?

ג) גם אחרי ככלות הכל - איני רואה בכותרת כל עקיצה וכל לעב
ל"אלג'מעה", ונדמה לי שההגדרה "חמורה" לגבי הערה זו ולגבי ענין זה -
מופרזן קצת.

ד) האם במקום הערת בקורת ותדעושת כזו וכדומות לה לא היה נכון
יותר, אילו מצאת לנכון בשעת הצורך - להגיד או אף לרמוז בשתיים-שלוש
מלים - לפני המעשה? כוונתי: אילו, למשל, אמרת או כתבת, או צלצלת,
ביום בהיר אחד, בקיצור נמרץ: "שמע-נא, לעתון פלוני יש עכשו נטייה,

115